

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

Číslo 12

Prošinec 1988

Zas dozrál rok
a ve stříbrné jíní
se halí prosincový stín.
Nebeský hermelín
se mihl lesní síní.
Jdou kroky k vašim dveřím
a někdo volá vás.
A jestli otevřete,
vejde
jas.

František Kožík.

VE
SE
LE

Vánoce, vánoce -
pod ledem v potoce
na slunce těší se voda.
Křik dětí z venku zní,
umlká,
na stole voní nám jablko,
je každé chvíle škoda!

Koleda, koleda -
život se nepředá
a přece toho dá dosti.
Jak rybí šupinka na síti
kéž se nám každý den zatřpytí
do šťastné budoucnosti.

František Hrubín.

VÁNOCE!

Vánoční lidové zvyky v západních Krkonoších

Poslední čtyři neděle před štědrým dnem už byl vánoční čas - advent. Pletly se a ještě někde pletou větší věnce ze smrkového chvoje a zavěšovaly se nad stůl. Věncem měl čtyři svíce a každou neděli se rozsvítila jedna.

3. prosince chodila Barbora - bílá paní, bílé šaty až na zem, někdy rozpuštěné vlasy, jindy zavínuté v bílém závoji, který kryl také obličej. Na ruku měla bílé rukavice, v ruce košíček, ve kterém přinesla jablka, oříšky, suché švestky a trochu nějakého cukroví /tehdy většinou karamelové./

5. prosince chodil sv. Mikuláš, anděl a čert. Tato trojice nosila /anděl v košíku/ dětem jablka, ořechy a sušené švestky. Nehodné děti dostaly uhlí a syrové brambory.

12. prosince chodila sv. Lucie, o které se dobře vědělo, že "nocí upije, ale dne nepřidá", tedy, že něco bere, ale nic nedá. Takže v předstávě dětí v našem kraji to nebyla příliš vlídná svatá. Když opravdu přišla, vypadala asi jako Barbora a také podobně dětem nadílela. Tato svatá je velice ctěna na severu ve Skandinávii - v Norsku, Švédsku a Finsku, kde v každé rodině ji ztělesňuje mladá dcera v bílé říze se zeleným věncem na hlavě a na něm rozžaté čtyři svíce. Budí ráno všechny členy rodiny a nese tak světlo. Je to oslava návratu slunce, což je v těchto oblastech, zvláště za polárním kruhem, po dlouhé polární noci velkým svátkem.

24. prosince na štědrý den se od časného rána pekly "Stědrounice", čili vánočky a koláče. Zadělavalo se z velkého množství mouky, protože se pečivo jedlo celý leden. Při této práci dávali škodolibí mládenci za dveře "brusáče". To byl slaměnný panák oblečený do mužských šatů, na hlavě klobouk a v kapse zasunuté dlouhé veršované říkání o všem, co se za celý rok dobrého i zlého v obci přihodilo. Nežli to domácí celé přechetli, překynulo jim těsto a po upečení se udělal "brus", t. j. část kleslého navyknutého tuhého těsta. To byla katastrofa. Proto se panákově říkalo "brusar".

Na štědrý den už od rána hlavně mládež "čarovala". Většinou děvčata, která podle různých zvyků a pověr chtěla vědět, jestli se do rokavůd. Trásla bezovým nebo jiným keřem, který byl po ruce a říkala: "Třesu, třesu bez, ozvi se mi pes, kde můj milý dnes!" Z které strany se pes ozval, věřila, že z té strany bude její příští ženich. Také se na štědrý den i večer držel půst, aby se v příštím roce dobře všem dařilo.

Na umyvadle s vodou se dala do skořápky od ořechů svíčka a podle plaménku a směru plavby této "lodičky" se určovaly příhody příštího roku. Házelo se pantoflím směrem ke dveřím /přes hlavu/. Zůstal-li pantofel nebo bota špičkou do místnosti, zůstal házející ještě ten rok doma. Dopadla-li bota obráceně, odešel dotyčný příští rok z domu. Po štědrovečerní večeři chodila děvčata potmě do kůlny pro polínka a ve světnici přepočítala. Sudý počet znamenal, že se vdá, lichý, že zůstane doma.

Krájela se jablka. Byla-li uvnitř jaderníková hvězdička, znamenalo to, že příští rok bude člověk zdravý. Křížek znamenal smrt. Na štědrý den se chodilo o půlnoci do kostela. Děvčata mívala v kapsách čtyři lístečky se jmény chlapců a při Gloria chytily v kapse každá jeden lísteček. Jméno, které bylo na lístečku, měl mít její příští vyvolený.

Vánoční stromeček se dostal do našeho kraje asi tak před 100 až 120 lety ze severu přes Prusko. Dřív než chodil a nadčloval Ježíšek, chodila ve zdejší kraji "Štědrá bába". Tetka-horačka se šátkem na hlavě a nůši na zádech, kde mívala malé dárky pro děti, podobně jako nosila Barbora nebo Mikuláš.

Ve vánočním čase se hodně zpívaly koledy, ve kterých se odrážel shon kolem pečení a shánění a různé veselé i vážné příhody kolem toho. Každá končila přáním všeho dobra.

Na Tři krále se lilo olovo. Rozpálilo se na staré lžici nebo naběrače v kamnech a lilo do svícené nebo obyčejné studené vody. Tvary, které po ztuhnutí z toho vznikly, určovaly příští příhody. Musela hodně pracovat fantazie, aby v kousku olova našel každý, co najít chtěl. Třeba to byl pták, strom, hlava, nebo celý člověk, loďka, hudební nástroj, řemeslnický nástroj, ovoce a pod.

Svátkem Tři králů končily vánoční prázdniny. Ten den chodívali tři klaci na koledu. Měli na sobě něco bílého jako pláštěnku a na hlavě z kornoutu slepenou vysokou "korunu", na horním konci "zubatou" a označenou křížem. Jeden z chlapců měl začerněný obličej i ruce a byl to ten "černý vzadz". Zpívali dlouhou tříkrálovou kedu, končící novoročním blahopřáním. Za to dostávali malé dárky, ale v minulosti hlavně něco od vánočního přívěsu a peníze.

Dodatek: Při štědrovečerní večeři vždycky zasedla celá rodina společně ke stolu a pod talíře si každý dal nějaké peníze. To proto, aby se u něj celý rok držely. Dávalo se pozor, aby při večeři ničí stín nepadl na dvéře. Věřilo se, že ten člověk do roka zemře. Dobytku se ten den pokud možno přilepšovalo na pící a vůbec se každý snažil být ke druhému hodný.

Ze zápisů Vlastivědného muzea
Jiřina Döubalíková.

"Dlouhá noc"

je název noci před štědrým dnem, kdy se ještě připravuje vánoční domácí pohoda, ku které patří gruntování a dobroty a končí se v pozdních nočních hodinách. Pro členy DS Krakonoš to znamená generální zkoušku, která nemá být bezvadná, aby se povedla na první svátek vánoční premiéry. V poválečných letech se o této zkoušce podával čaj a vánočka; se stoupající životní úrovní se čaj obohatil rumem, objevilo se cukroví na ochutnání, pak si chlapi vymysleli soutěž o nejlepší jednodubku a nejpikantnější chlebičky - /při tom již zůstalo - bez soutěže/. Nechybí malý stromeček, koledy se zpívají při kytáře a když je na programu hra se zpěvy, doprovází je i čtrnáct muzikantů. Někdy slyšíme nahoře kroky - to nepraskají jenom krovky staré divadelní budovy; když se zčistajasha otevřou dvéře z jeviště, zmlkne a potichu vzpomene i na ty, kteří před námi divadlo hráli, postavili a opatrovali. Protože známe koled mnoho - nejkrásnější umí Pecáci, - je tu hnedle půlnoc a blahopřeje se Evičkám /Adam je zatím dítko a musí jít spát/, pak si popřejeme šťastné Vánoce a starší generace jde domů strojit stromek a mladí se vydají zpívat koledy pod okna svých přátel a tak je "Dlouhá noc" opravdu dlouhá. Ale krásná.

M. Hejralová.

Ředitelství základní školy ve Vysokém nad Jizerou p ř i j m e

- školníka pro práci topiče a údržbáře
- uklízečku školy

nejlépe manželský pár, neboť máme k dispozici byt 1+3 II kat.

Nástup možný ihned. Podrobnou informaci podá ředitelka školy s. Nýdrlová.

Městský národní výbor ve Vysokém nad Jizerou p ř i j m e ihned

- odbornou referentku na úsek účetnictví
- Podmínka úplné středoškolské vzdělání ekonomického směru.

-- od března 1989 přijme 2 zedníky

3 pomocné dělníky na stavbě

Jedná se o stavební četou na výstavbu "Domu služeb" vedenou v akci "Z"

Výhodné platové podmínky.

Rozšíření služeb MěNV

Rada MěNV ve Vysokém nad Jizerou schválila 14.11.1988

poskytování služeb občanů

- s. Luboše Josífk, bytem Vysoké n.J. 159
služba: drobné opravy auto-moto-traktory ve vlastní dílně
- s. Martina Štěpánka, bytem Vysoké n.J. 283
služba: doprava osob, rozměrných zavazadel, nepojízdných vozidel.

x x x x x x x x

Ve snaze dobře sloužit občanům zveřejňujeme termíny rozvozu plynu PB na rok 1989. Rozvoz plynu je ve Vysokém nad Jizerou každou třetí středu

Leden	4., 25.	Červenec	12.
Únor	15.	Srpen	2., 23.
Březen	8., 29.	Září	13.
Duben	19.	Říjen	4., 25.
Květen	21.	Listopad	15.
Červen	12.	Prosinec	6.

Čas příjezdu: 14,30 hod., může však dojít i k menší toleranci.
Věříme, že s našimi službami budete i nadále spokojeni.

OPS prodejna plynu Jilemnice.

Život ve vysokých školách

Mateřská škola:

V letošním roce nastoupilo do MŠ 51 dětí, z toho se 29 dětí připravuje na 1. třídu ZŠ.
Snažíme se formou hry a různými akcemi obohatit dětské poznání.
Pořádali jsme turistický výlet do Roztok a Bozkovských jeskyní.
Ve Vrchlabí jsme navštívili malé ZOO v zámeckém parku a letišti.
Některé kulturní akce proběhly na MŠ. Navštívili nás členové divadla F.X. Šaldy z Liberce s pohádkou "Namaluj sluníčko", členka DS z Bystřice u Benešova Marie Neradová sehrál a scénku "Koš plný pohádek". Každý měsíc navštěvujeme budovu Krakonoš, kde se promítají pohádky pro děti z naší MŠ, z Jesenného a Bozkova. Chtěli bychom tímto poděkovat zaměstnancům kina za ochotu a pěkný přístup k dětem.
Jak se nám práce na mateřské škole daří, mohli posoudit rodiče při Dni otevřených dveří, kde se seznámili s činností dětí v průběhu celého roku.

Dana Nedomlelová.

Základní škola:

Od začátku prosince ustavila Rada ONV do funkce ředitelky MŠ ve Vysokém n.J. s. Drahoslavu Niederlovou. Přejeme jí do její náročné práce hodně síly a radostí z úspěchů žáků naší školy.
Dosavadní ředitel ZŠ, s. Pavel Polák ze školy neodchází, ale učí dále a to třídu nejroztomilejší - prvníčky.

SOUz - družba se SPTU Kumjony, Kirovská oblast, SSSR.

Tak jako si občané Vysokého již dávno zvykli, že po městě chodí "diyní lidé" s levou či pravou rukou na hlavou - totéž pacienti ÚPCHF, tak si jistě povšimli, že do našeho učiliště přijíždí každoročně skupina sovětských chlapců a děvčat se svými vedoucími. Ano, v červnu 1989 to bude již desátá, jubilejní návštěva sovětských učňů a pedagogů z nás. Rovněž i naše delegace bude již desátá, protože i od nás vyjíždí vždy v červnu skupina našich učňů a vedoucích do Kumjon, což je zhruba desetitisícové město v Kirovské oblasti, ještě asi 900 km za Moskvou.

Naši učni se v SSSR seznamují se sov. zemědělskou technikou, poznávají Moskvu, Kirov a ostatní města oblasti, navštěvují učiliště, historické památky, ale i diskotéky, vystupují v rozhlasu a televizi, seznamují se se životem a prací našich přátel.

Zrovna tak pro sovětské hosty připravujeme bohatý program my. Jsou to např. zájezdy /Praha, Hradec Králové, Brno, Liberec, Jablonec, Krkonoše, Hrubý Rohozec, Sychrov.../, návštěvy špičkových zemědělských podniků, mateřské školy, základní školy, besedy, diskotéky, sportovní soutěže. Na oplátku je seznamujeme s naší zemědělskou technikou a se způsobem výuky v našem učilišti. Při zajišťování programu pro naše hosty spolupracujeme s MěNV, městskou odb. SČSP, ředitelstvím MŠ a ZŠ. Chtěli bychom touto cestou za tuto pomoc a spolupráci velice poděkovat a vyjádřit přesvědčení, že s ní můžeme počítat i nadále. Děkujeme také všem zaměstnancům nákupního střediska a ostatních obchodů ve Vysokém /Textil, Obuv, Květiny/ za rady a pomoc, kterou našim hostům ochotně poskytují při jejich návštěvě. Rovněž bychom chtěli poděkovat za hezký přístup personálu a vedení obou vysokých restaurací.

A v neposlední řadě chceme poděkovat též vysokým občanům, protože věříte, že se k nám občané kumjon, ale i všichni sovětské lidé, se kterými se při svých zájezdech setkáváme, chovají také velice hezky.

Hana Maturová SOUZ.

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Český svaz protifašistických bojovníků ve Vysokém n. Jizerou

Našimi členy mohou být jen přímí účastníci boje proti fašistickým okupantům v druhé světové válce. To znamená, buď příslušníci zahraničních armád, kteří bojovali na frontách, nebo ti, kteří se aktivně podíleli na domácím odboji, ti kteří byli za odbojovou činnost vězněni a dále ti, kteří bojovali v partyzánských útvech. Všechna ta činnost musela být ověřena svědeckým prohlášením nejméně tří svědků a potvrzením správnosti podpisu. Po zemřelých a popravených odbojářích může být naším členem jeho manželka, nebo jeden člen rodiny jako pozůstalý.

Když se vezme v úvahu, že odbojové hnutí začalo již v roce 1939, bude to již 50 let a proto je průměrný věk našich členů 73 let, mnohým je již přes 80 let. Z původních 67 členů má naše ZO nyní pouze 14 členů a jsme tím nejmenší organizací v rámci OV ČSPB semilského okresu. Členy máme i ve vzdálených obcích: ve Vysokém 8, v Harrachově 1, ve Stanovém 1, ve Trávní 1, v Jablonci n. J. 2, v Roprachticích 1.

Tak jako každá organizace NF má i naše ZO svoje stanovy, program a úkoly, které ve vztahu k naší společnosti musí plnit a také plní. Je to náš podíl při výchově mladé generace v boji proti fašismu, za udržení světového míru a vlastenecké cítění při besedách na školách, pionýrských táborech a jiných kulturních akcích. Tuto práci a úkoly ve spolupráci s NF musí zajišťovat a také vykonávat převážně členové výboru, kteří se podílejí i na dalších veřejných akcích NF a zastávají dosud, pokud jim zdravotní stav dovolí, veřejné funkce. Zavázali se opět na veřejné členské schůzi, že budou tyto povinnosti dále plnit, aby u nás ve Vysokém organizace ČSPB nezanikla, vzhledem k tak velké tradici odboje u nás.

Letos se konal sjezd českého SPB a také federální sjezd SPB. Tyto orgány vypracovaly závěry pro další práci pro naši společnost. Podle pokynů, které naše ZO dostala, výbor rozpracoval závěry těchto sjezdů a jednání na naše podmínky. Vypracoval plán práce, usnesení a závazek pro činnost naší ZO pro další období a předložil našim členům na výroční členské schůzi k projednání a schválení. Přijato bylo všemi hlasy. Výroční členské schůze se konala dne 13.11.1988 v malé zasedací místnosti požární zbrojnice. Přítomno bylo 8 členů a jako hosté byl za OV ČSPB s. Fr. Mach a za ZŠ s. Jandourek, učitel a zástupce ředitele školy. Projednána a zhodnocena činnost naší ZO za uplynulé období.

Naši členové odpracovali 280 hodin nepla cených /péče o památku
č. bl. 283/88

místa a úklid veřejného prostranství/ a 450 hodin placených / akce Z/
Uskutečnila besedy ve škole, pro školu v přírodě a s pionýry z mezinárodního pionýrského tábora v Jesenném.

Celkem 5 besed s účastí 319 mládeže a 49 dospělých
veřejné projevy 2 " 250 " a 350 "
Naše účast s NF 960os. z toho 569 " a 399 "

Slib pionýrů u pomníčku Jana Horáčka - přítomno 230 mládeže
Štafeta Pod partyzánskou vlajkou - " 230 "
Byla provedena výstava k výročí mnichovské zraedy v n.p. Seba, tuto výstavu instaloval náš člen s. Tišnovský spolu se ZO KSC n.p. Seba a výstavu shlédlo 300 občanů. - Propagační skříňku vkusně a poutavě vyzdobil každých 14 dnů novým materiálem s. Tišnovský.

Na organizaci prvomájového průvodu se spolupodíleli s. Vašíček a s. Haas. Okresních seminářů v Semilech u příležitosti významných výročí se zúčastnili s. Haas a s. Vašíček ve dnech 14.9. a 24.9.1988,

Na úseku sociálním a sociálně zdravotním výbor naší ZO zařizoval pro své členy žádosti a výhody a zajišťoval jejich předání.

Bylo připomenuto, že na naší poslední členské schůzi byly za dlouholetou dobrou práci předány pamětní medaile ÚV ČSPB s. Metelkové a s. Dlabolové.

Diskuse byla věcná a zabývala se problémy, které je u nás ve Vysokém nutné řešit, jak na úseku údržby památníků obětí boje proti fašistickým okupantům i hrobu vojína Pilaře a jeho pomníku, který je nutno opravit a udržívat a najít toho, kdo za toto odpovídá. Dále se diskuse zabývala naší spoluúčastí při výchově mladé generace a působení na její vlastenecké cítění v boji za udržení světového míru.

Haas Stanislav, předseda ZO ČSOB.

XX

Český svaz žen

K hodnocení své práce se sešly členky ZO ČSŽ ve Vysokém n. Jiz. dne 19. listopadu. V milé atmosféře, které přispěli svým vystoupením "Vrabčáci", děti z mateřské školy a kouzelník pan Böhm, ženy hodnotily činnost od poslední výroční schůze, která se konala v roce 1985 / v roce 1986 a 87 byly schůze pouze hodnotící a nikoliv výroční/.

Předsedkyně s. Kůčerová zhodnotila naši práci ve své hlavní zprávě, ze které vybíráme:

"Práce naší ZO se skládá ze schůzové, kulturně výchovné, brigádnické a další činnosti. Největší akcí v oblasti kulturní činnosti je pro nás maskarní ples, který pořádáme pro děti i dospělé. Každoročně ve spolupráci s MČNV se podílíme na pořádání oslav MDŽ zajištěním kulturního programu. Pravidelně se účastníme májových oslav a dalších společensko politických akcí ve městě. V červnu pomáháme SRPŠ při organizaci MDD. V říjnu se naše členky zúčastňují zajišťování národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů, poslední dva roky obdržely naše nejaktivnější členky vstupenky na divadelní představení jako odměnu za svoji práci. Dvě naše ženy byly na zájezdu se sovětskými ženami v Duchcově a Teplicích. Čtyři naše členky se zúčastnily koncertu u příležitosti oslav VRČR v Semilech. V listopadu 1987 jsme pořádaly módní přehlídku, na kterou jsme pozvaly pracovníky n.p. Seba Tanvald.

Kulturně výchovnou činnost doplňují přednášky: primář ÚPCHR MUDr. Dlabal nám vyprávěl o práci zdejšího ústavu a druhou přednáškou byla "Zelená lékárna" o využití léčivých bylin.

Každoročně na podzim pořádáme bazar s dětským oblečením, sportovní obuví a potřebami.

V posledních dvou letech jsme byly na brigádě v lese na Petruškových vrších. Paseku, kterou jsme loni vyčistily, jsme letos osázely sazenicemi smrků. Nad touto pasekou jsme si vzaly patronát a také v příštím roce budeme o smrčky přechovat.

Kromě brigád v lese se podílíme na zlepšování vzhledu našeho města jednak svou prací a dále vyhodnocením soutěže "O nejhezčí zahrádku".

Pořádaly jsme brigády na úklid zahrady mateřské školky a úklid domu s pečovatelskou službou.

Významná je naše spolupráce se SPOZ. Na jaře u příležitosti MDŽ roznášíme dárkové balíčky babičkám, v prosinci navštěvujeme důchodce s vánočními balíčky a pomáháme při pořádání odpoledne pro důchodce. Jako stálý úkol máme účast na vítání občánků, při zlatých svatbách a návštěvy důchodců při životních jubileích."

Dále jsme si nastínily plán práce pro příští rok a schválily rozpočet. Ve volbách jsme zvolily nový výbor s předsedkyní s. Marcelou Kučerovou, členky revizní komise, nové desítkářky a delegátky na okresní konferenci.

Součástí schůze byla beseda s poslankyní ONV s. Ing. Kučerovou o postavení ženy ve společnosti.

Celá schůze byla prodchnuta příjemnou a hřejivou atmosférou, vždyť jsme odvedly pro naše město kus poctivé práce. Proto nás velice mrzelo, že se na naši schůzi nedostavil nikdo z MěV NF, ani nikdo z dalších organizací /pozdáno bylo 15 zástupců/ -přišel pouze předseda ZO KSČ s. Soukup a předseda MěNV s. Pičman. Snad se v příštím období naše spolupráce s ostatními organizacemi NF zlepší. Jitka Seidlová, jednatelka ZO Č.Ž.

Školící a rekreační středisko STROJMETAL ve Vysokém n. Jiz.

přijme pomocnou sílu do kuchyně

pouze na ranní směnu, sobotám a neděle volné.

Nástup možný ihned. Bližší informace u vedoucího střediska s. Palivce
tel. 94 352

Pozvánka do plesů -- 1989

Sobota 7. ledna - Seba n.p. Vysoké nad Jizerou

Sobota 14. ledna - Svazarm Státní statek Krkonoše Vysoké n.J.

Sobota 21. ledna - DS Krakohoš divadelní bál.

Sobota 25. února - Svaz žen Vysoké n.J. dětský a maskarní ples.

Vysoké nad Jizerou před padesáti lety - prosinec 1938.

1. Státní policejní úřad začal úřadovat. Umístění tohoto úřadu je pro obec velké zatížení, protože musí platit nájemné z bytu pro přednostu úřadu, kterým je Dr. Šebor, z pronajatých úředních místností a ubikací a pořídit nábytek.

Zabráním části katastru obce Vysoké n.J. ubylo celkem 9 domů, tovární budova a 116 osob.

Ríšskoněmecké jednotky tohoto dne obsadily Petruškovy vrchy tak, že celní hlídky s finančníky stojí již na rozhraní u Božích muk. U Tráče postoupily až před dům našeho ponocného Kučery a začaly vytyčovat hranice. Tento nový postup vyvolal zejména na Poloprtí velké zděšení. Na zákrok našich styčných důstojníků po dlouhém jednání až po začátek potoka ke Tráči až po katastr vysocký.

2. Ustaven výbor pro hromadné stravování úprchlíků.

5. Výroční trh na zboží a dobytek byl velmi dobře navštíven, zejména velká návštěva byla ze Sudet. Velmi dobře se pašovalo, hlavně boty, látky, šatstvo atd.

6. Sešla se hraniční komise za účelem dohody o konečné úpravě hranic v katastru naší obce. Podporování úprchlíků bylo v penězích takto:
Okres vyplácel přímo: svobodný obdržel denně 10,50 Kč
žena 8,30 "
ženatý za ženu 8,30 "
" přípl. na dítě 4,15 "
13. Opět hraniční komise probíráka úsek od Božích muk k Roprachticům. Počasí je delší dobu mlhavé. Časopisy přinášejí statistická data, co jsme ztratili na území a obyvatelstvu.
16. Hraniční komise zasazuje kolíky, které jsou natřeny buď černou barvou/ tak je označeno území, o kterém se bude ještě jednat/ a červenou barvou. To je definitivní hranice. Mrazne. -13° C mrazu. Jasno. Slunečno. O 11. hodině se zastřelil František Blahout, soudní úředník v.v. Přišel do Vysokého jako úprchlík z Jablonce n.J.
24. Stále padá sníh. -6° C mrazu. Lyžování jen po silnicích. Autodopravce jezdí 4x do Semil. Vždy je plno. Úprchlíci jsou podarováni šatstvem i hotovými penězi věnovanými Spolkem rodáků v Praze. U obchodníků jsou velmi dobré obraty. Hodně se pašuje do Sudet. Kupuje se koření, ryby. Návštěva hostí je velmi dobrá. Pense jsou od 32,-Kč až 39,-Kč. Jídla je dostatek. Sněhu jen asi 22 cm. Jsou konány 2 "půlnoční" za hojné účasti občanů ze Sudet.
31. Silvestr se konal jen v sokolovně bez programu. Jen se tančilo. Rok 1938 končí pro náš národ nejhroznějším zklamáním po 20. letech od osvobození.

x x x x x x

Vesele i vážně z vysockých "jarmarků".

Dvě nejstarší zapsané příhody se udála ještě před požárem města.

O svatodušním trhu chodil v kožichu muž od krámu ke krámu, a podnapile zpíval: "O svatodušním duchu dědek chodí v kožichu." Pak nařikal, že je mu tuze teplo. Dospělí i děti se kolem něho kupili. Když strýc přišel k rybničku, který tehdy byl na vysockém rynku, svléknul kožich a postavil se do vody; kožich ve vodě máchal a křičel: "Hlízte si svého a né kožicha mého!" - Všichni se za dědkem sbíhali, vybíhali i kramáři ze svých stánků podívat se na jeho podivné počínání. Došlo při tom k velikým krádežím na celém jarmarku. Tu teprve lidé porozuměli slovům strýce v kožichu, ale ten nebyl k nalezení.

Jeden rolník prodal krávu a jak to bývá zvykem, chtěl si přepočítat utržené peníze. Všiml si, že je stále sledován neznámým mužem. Ptá se, proč ho sleduje, ale on se omlouvá a dělá hloupého. Rolník si sedne na vyrovnané klády a začne peníze počítat. Slyší, že svému zděšení, že sebou něco stále klepat. Ohlédne se a vidí zase toho člověka, který za ním sedí, hraje si s kamenem a dětinsky se směje. Sedlák se na něho rozkřikne, co za ním má co dělat, chlap však rychle vyskočí, peníze sedlákovi z ruky vytrhne, utíká mezi lidi a křičí: "Chyťte zloděje!" Sedlák chce za ním běžet, ale kabát má vzadu přibitý ke kládám. Aby si kabát neroztrhl, zůstane z opatrnosti sedět. Lidé běžící k sedlákovi v domněnku, že je to zloděj, a ten pravý chytřácky utekl i s penězi.

Na jarmarcích nechyběl ani medvěďák s velikým medvědem, který při bubnování a troubení tancoval. Jednou se stalo, že napadl chlapce který vedle stál, ale naštěstí mu nic neuškodil.

Jarmarecký planetář mívá papouška, který planety/horoskopy/vytahoval. Pro kluky bylo nejvíce zajímavé, že planetář se svým ohnutým nosem byl svému papouškovi decala podoben.

Příhody byly opravdu všelijaké. Z Roztok šla mladá žena na jarmark s košem na zádech. Nakoupila ledecké /hliněné/ hrnce, dala do

nůše a šla zpět trhovici přes Barejtek domů. Cestou porodila dítě, vzala je do zástěry a s košem na zádech došla domů.

Po hospodách i venku chodili hráči, ale ti se museli schovávat, to bylo zakázáno, protože to byli podvodníci. Říkalo se jim "skořápkáři". Měli tři skořápky z velkých ořechů a před hrajícím vložili pod jednu skořápku kuličku z bezové duše. Potom rychle se skořápkama míchali a hrající musel peníz, o který hrál, položit na tu skořápku o které předpokládal, že je v ní kulička. Obvykle nechali hádajícího několikrát vyhrát, ale potom to dovedli tak šikovně, že sázejícího obehrali o všechny peníze.

Jednou handlíř týral krávu, která nechtěla vstát. Bil ji, přichal, kroutil ocasem, ale všechno marné. Nakonec se tam zastavil strážník a řekl: "Tejráte dobytče! To nejde takhle krávu mořit!" Přišel jiný handlíř, odhrnul krávé ucho a zařval co měl síly krávé do ucha: "Holka, honem vstávej, je tu rameno spravedlnosti!" K údivu přihlízejících kluků kráva skutečně vstala. Druhý den měli ve škole kluci dlouhé hádky, jestli opravdu se toho četníka ta kráva tak polekala, nebo v tom byly nějaké čáry. Pan učitel Zajíček to rozřešil a chlapcům vyložil, že se polekala toho náhlého a velikánského zařvání do ucha. Nejvíce lidí a dětí se točilo kolem "křičáka" nebo také "brečáka".

"Krámek měl jen stole pod deštníkem a na stole plno všelijakých drobností. Celý den vyvolával: "Haló, haló! Pojďte, lidičky, sem, tady je ta láce na hromádce! Mám tašku koženou, do ní se oženou, zvenčí kůže, zevnitř kůže, každý podívat se může. Taška stojí dvacetpět krejcarů, ale to ještě naní všechno; přidám jehlici do kravaty s podobenkou císaře pána- ale to ještě není všechno za pětadvacet krejcarů; přidám ještě jednu mašinku na ofinku pro slečnu Fanyňku. Komu se to zdá být ještě málo, tak aby to za to stálo, ještě přidám jeden prstýnek zlatený, a i ten není bezcenný. Ale to ještě, prosím, není všechno. Aby přibyla radost do líček, přidám šňůru perliček. A to všechno za pakatel pětadvacet krejcarů. Rrrraďte kupovat, než to rozházím a nenechám sbírat! - Později to bylo za 7 korun. Lidé stáli kolem, smáli se a kupovali.

Křičák dokřičel a dozněla naše vzpomínka na slavné vysoké jarmarky.

Počasí ve Vysokém nad Jizerou v listopadu 1988.

Nejvyšší teplota 5,9 C. Nejnižší teplota -12,6 C. Průměrná denní teplota -1,8 C. Celkové množství srážek za listopad 77,2 mm. Počet dnů se srážkami 19, z toho 15 dní se sněžením. Nejvíce srážek za jeden den 15,5 mm, dne 13. XI. Souvislá sněhová pokrývka 18 dní, nesouvislá sněhová pokrývka pod polovinou ploch 12 dní. Celkem v listopadu napadlo 49 cm sněhu. Nejvyšší sněhová pokrývka 22 cm dne 25. XI. Počet dní s výskytem mlhy 13. S celodenním mrazem bylo 10 dní. Se silným až bouřlivým nárazovým větrem byly 4 dny. S náledím a s ledovkou 8 dní. Slunce svítilo celkem 75 hodin, denní průměr slun. svitu 2,5 hod. Průměrná denní relativní vlhkost vzduchu 85%.

	Průměrné teploty	Srážky	Slun. svit	RV	Sněhová pokrývka
I. dekáda	- 1,9 C	4,5 mm	44 hod.	82%	3 dny 7-1 cm
II. "	- 0,1 C	40,2 mm	25 hod.	87%	5 dní 5-1-7 cm
III. "	- 3,4 C	32,5 mm	6 hod.	87%	10 dní 22-7-10 cm

Po celý měsíc trvalo na listopad neobvyklé zimní počasí. Od roku 1940 byla průměrná listopadová teplota jen v roce 1956 a 1965 nepatrně nižší než letošní. Teplotně byl proto letošní listopad hluboko podnormální o 3,5 C, v porovnání s dlouhodobým průměrem. Srážkově byl naproti tomu o 12 mm nadnormální. V první polovině měsíce převládalo zimní slabečné počasí s holomrazy a nesouvislou sněhovou pokrývkou.

Ve druhé polovině měsíce převážně větrno, mlhy, zvýšená srážková činnost ve všech formách /sníh, déšť, mrholení, smíšené srážky, mrazový srážky/, časté sněhové vánice. Dne 29.XI. silný až bouřlivý nárazový západní vítr až 20 m za vteřinu. Časté nenormální "rozmarné" počasí s náhlým vzestupem a poklesem teploty, vytvářelo opakovaně nebezpečné náledí a zmrázky na silnicích, cestách a v ulicích města. Relativní vlhkost vzduchu nad 90 % byla zjištěna v sedmácti dnech - z toho jednou dosáhla 100 %.

Karel Petruška

S P O L E Ě N S K Á K R O N I K A

11.11.1988 se narodil Lubomíru a Jitce PREISSELOVÝM syn T O M Á Š.
Ať vyrůstá ve zdraví k radosti rodičů !

Dožili se :

87 let Prokop Hásek Vysoké n.Jiz.	13.11.1988
89 let Leopoldina Vížamvášová Vysoké n.J.	13.11.1988
86 let Petr Melich Sklenařice	7.11.1988
85 let Božena Melichová Sklenařice	2.11.1988
85 let Anna Hólá, Vysoké n.J.	5.11.1988
85 let Marie Dudková Vysoké n.J.	16.11.1988
83 let Ing.arch.Antonín Vodseďálek ,Tříč	2.11.1988
83 let Josef Grosman ,Tříč	1.11.1988
83 let Ema Kučerová , Vysoké n.J.	10.11.1988
83 let František Vyček Sklenařice	17.11.1988
81 let Karel Berka, Vysoké n.J.	26.11.1988
80 let Vlasta Nosková Sklenařice	15.11.1988
70 let Anna Nečásková, Vysoké n.J.	10.11.1988

Všem jubilantům přejeme stále zdraví a spokojenost do dalších let!

Opustili nás:

Emilie Ceéová Vysoké n.J. ve věku 75 let
v Pardubicích zemřela Anna Knobová, roz. Housová ve věku 75 let.
Čest jejich památce !

Zpravodaj Věteník č. 12 - prosinec 1988. Vydává MěNV Vysoké nad Jizerou

Tisk povolen ONV OK Semily pod č.j. 22/88

Odpovědný redaktor Ing. Marcela Kučerová

Náklad výtisků: 550 ks - obsah 10 stran - cena 1,- Kčs

Příspěvky do Větrníku zasílejte na střediskové kulturní zařízení
ve Vysokém nad Jizerou nejpozději do 10. každého měsíce.

Redakce příspěvky nevrací a vyhrazuje si právo jejich úpravy.